

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.3.2022
COM(2022) 131 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN**

**Välkommande av människor som flyr från kriget i Ukraina: förbereda EU för att
tillgodose behoven**

Sedan den ryska invasionen av Ukraina har omkring tre och en halv miljon människor, främst kvinnor och barn, anlänt till Europeiska unionen på bara fyra veckor. Både antalet och takten anländande saknar motstycke. EU fortsätter att oförtröttligt stödja dem som drabbats av den humanitära katastrofen i Ukraina, men det här meddelandet är inriktat på åtgärder inom EU för att stödja dem som flyr från landet.

EU:s välkomnande av dem som flyr från sina hem har varit grundbulten i medlemsstaternas gemensamma reaktion på kriget¹. Åtgärderna på EU-nivå återspeglar den beslutsamhet, medkänsla och solidaritet som människor i hela EU visat, liksom de enorma insatser som gjorts av nationella och lokala myndigheter, ideella organisationer, lokala sammanslutningar och företag.

För närvarande prioriteras av goda skäl de nyanländas omedelbara mottagnings- och skyddsbehov. EU ger hela tiden stöd till medlemsstaterna med bistånd vid gränsen, mottagande och civilskydd. I det här meddelandet redovisas hur EU kommer att fortsätta att stödja arbetet på längre sikt.

EU:s välkomnande uttrycks i den första aktiveringen av direktivet om tillfälligt skydd² någonsin, för att ge snabb och effektiv hjälp och en tydlig rättslig status. Ukrainska medborgare och familjemedlemmar till dem samt personer bosatta i Ukraina som drivits på flykt av kriget³ har nu rätt till ett unikt skydd i hela EU, bl.a. i form av tillgång till boende, skolgång, vård och sysselsättning. Detta fortsätter att gälla nu när allt fler människor tvingas lämna Ukraina. Utmaningen är nu att omsätta dessa rättigheter i praktiken.

De som anlände har fått se sina familjer splittras. Särskilt oroande är det stora antalet barn som anländer från Ukraina; FN uppskattar att de kan utgöra hälften av alla anländande. Dessa barn har genomlidit fruktansvärda upplevelser och behöver särskilt skydd, omsorg och psykosocialt stöd. Många är ensamkommande barn eller anländer utan föräldrar. Alla måste känna sig trygga och säkra, kunna gå tillbaka till skolan, återfå en känsla av stabilitet och skyddas från riskerna för övergrepp och människohandel.

För att möta utmaningen krävs en gemensam strategi och verklig solidaritet. De nya riktlinjerna⁴ för direktivet om tillfälligt skydd ska hjälpa de anländande att få en enhetlig och verkningsfull skyddsnivå och bistå medlemsstaterna med det nya ansvaret. Riktlinjerna ska uppdateras regelbundet för att hjälpa medlemsstaterna med deras dagliga utmaningar och nya situationer.

En solidaritetsplattform är nu i drift för att samordna samarbetet mellan medlemsstaterna, och det har börjat med överföringar från Moldavien, ett land som står under extraordinärt tryck.

¹ Meddelandet *Europeisk solidaritet med flyktingar och med dem som flyr undan kriget i Ukraina*, COM(2022) 107 (8 mars 2022).

² Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina.

³ Utöver ukrainska medborgare föreskrivs i rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 att även tredjelandsmedborgare och statslösa som åtnjuter internationellt skydd i Ukraina och familjemedlemmar till dem bör ges tillfälligt skydd, om de var bosatta i Ukraina senast den 24 februari 2022. Tredjelandsmedborgare som var bosatta i Ukraina senast den 24 februari och som hade permanent uppehållstillstånd men inte på ett säkert sätt kan återvända till sitt ursprungsland ska ges tillfälligt skydd eller tillräckligt skydd av medlemsstaterna enligt nationell lagstiftning. Medlemsstaterna får också bevilja tillfälligt skydd för andra tredjelandsmedborgare som var lagligen bosatta i Ukraina men som inte kan återvända.

⁴ Meddelande om operativa riktlinjer för genomförandet av rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382, C(2022) 1806, (21 mars 2022).

Plattformen ska samordna solidaritetserbjudanden och identifierade behov, bl.a. mottagningskapacitet⁵. Den ska säkerställa att anläggningar och tjänster i hela EU kan användas på bästa sätt och koppla samman alla verktyg och instrument på EU-nivå för att tillgodose medlemsstaternas behov. Därför ska särskild uppmärksamhet ägnas åt de mest utsatta, särskilt barn. Under plattformens första vecka i drift åtog sig sex medlemsstater samt Norge att ta emot personer som hade flytt från Ukraina till Moldavien, och satt Moldaviens mottagningskapacitet under stark press. För att solidaritetsplattformen ska kunna genomföras snabbt och ge resultat, är det av avgörande betydelse att alla berörda parter, medlemsstaterna och EU-organen deltar aktivt. Öppna och aktuella uppgifter från medlemsstaterna⁶ är viktiga för effektiv samordning så att människor styrs till medlemsstater med tillräcklig kapacitet.

Med tanke på behovens omfattning är alla samhällssektorer engagerade i att tillhandahålla det stöd som tillfälligt skydd medför – boende, utbildning, hälso- och sjukvård och tillträde till arbetsmarknaden. Lokala och regionala myndigheter, företag, arbetsmarknadens parter, vårdinrättningar, socialtjänster, arbetsförmedlingar, tjänster för skydd av barn, barnomsorg och skolor har alla en viktig roll att spela, tillsammans med det civila samhället, migrantledda organisationer och diasporagrupper. Denna beslutsamhet kompletteras med en omfattande ny insats på EU-nivå som maximerar effekten av tillgänglig finansiering och utnyttjar en mängd olika expertnätverk.

Att stödja så många nyanlända i EU som flyr kriget i Ukraina förutsätter humanitet och flexibilitet. Det är fråga om en enorm utmaning för effektiv organisation och samordning från EU:s sida, liksom för de ukrainska myndigheterna och partnererna i omvärlden. EU står inför en unik utmaning, och det är genom kollektiv styrka som EU kommer att ta hand om dem som behöver vår hjälp, i enlighet med våra värderingar och den europeiska livsstilen.

Kommissionen avser att göra följande:

- ***Mobilisera nätverk för att stödja medlemsstaterna genom solidaritetsplattformen så att de på bästa sätt kan använda resurser och expertis i hela EU.***
- ***Hjälpa medlemsstaterna att sätta in EU-medel snabbt och flexibelt, så att skräddarsydd finansiering snabbt kan flöda för att stödja medlemsstaternas, organisationernas och det civila samhällets insatser för att omsätta rättigheter som beviljas genom tillfälligt skydd i praktiken.***
- ***Inrätta särskilda strukturer så att medlemsstaterna, både de i frontlinjen och de där flyktingarna slutligen hamnar, och andra tjänsteleverantörer kan sätta in de bästa tillgängliga verktygen så snabbt som möjligt.***

I EN FRISTAD I EU

Ukrainarna har tvingats lämna sitt land till följd av den ryska aggressionen, och många hoppas att så småningom återvända hem. Det är fortfarande mycket osäkert när det blir möjligt. Stödet måste därför vara **omedelbart** men också inriktas på **möjligheten till en långvarig vistelse**. Detta återspeglas i utformningen av direktivet om tillfälligt skydd, enligt vilket det första skyddet varar ett år men kan förlängas automatiskt två gånger med sex

⁵ Arbetet bygger på vägledning från medlemsstaterna inom ramen för mekanismen för integrerad politisk krishantering (IPCR).

⁶ Inklusive uppgifter om flöden, om antalet personer som befinner sig på medlemsstaternas territorier samt om tillgänglig inkvarteringskapacitet.

månader per gång. Stödet till medlemsstaterna blir en kombination av stöd till att hantera dagens utmaningar och stöd till att ta itu med de förväntade behoven på medellång sikt.

Handlingsplanen för integration och inkludering 2021–2027⁷ utgör en solid grund för arbetet och för att bidra till att befästa de band mellan personer som fördrivits från Ukraina och mottagarsamhällen som vi ser i dag. Där understryks vikten av att involvera många olika berörda parter – däribland de nyanlända själva och diasporagrupperna – när åtgärderna utformas. Detta är avgörande för effektiv kommunikation, egenmakt och egenansvar. Det är också viktigt med samordning, så att bidrag från myndigheter, välgörenhetsorganisationer och det civila samhället kan samverka på bästa sätt, även i möjligaste mån med de ukrainska myndigheterna. Kommissionen har bett Erasmus+, Europeiska solidaritetskåren och kulturvärlden anpassa sin verksamhet till stöd för nyanlända.

Nyanlända och mottagarsamhällena bör få **riktat stöd så tidigt som möjligt**. Detta återspeglar det massiva stöd som redan behövs och som tillhandahålls, i första hand av Ukrainas närmaste grannar Polen, Rumänien, Ungern och Slovakien. Tonvikten kommer snabbt att läggas om till att hjälpa fördrivna personer att bosätta sig. Det bästa sättet att minska beroendet av externt stöd och öka interaktionen med mottagarsamhällena är att hjälpa de nyanlända att uppnå en viss grad av ekonomiskt oberoende – framför allt genom att hitta sysselsättning i linje med deras färdigheter och kvalifikationer – och ge dem tillgång till boende, utbildning, hälso- och sjukvård och andra sociala tjänster. I möjligaste mån kan de ukrainska myndigheterna fortsätta att tillhandahålla register och information för att hjälpa medlemsstaterna att rikta stödet mer effektivt, och allt kommer att göras för att hjälpa dem som saknar handlingar.

En viktig sak för att hjälpa nyanlända är **information** om de rättigheter som de får. Information som delas ut vid gränsen har redan visat sig vara mycket värdefull. En webbsida med stöd för dem som flyr från Ukraina⁸ har startat för att hjälpa dem att känna till sina rättigheter i EU. På webbplatsen finns information om gränspassage, rättigheter vid ankomst och vidare förflyttningar. Kommissionen avser att fortsätta att samarbeta med EU-organ, medlemsstater, FN-organ och andra partner för att se till att människor får den information de behöver och för att motverka prorysk desinformation som utformats för att så tvivel och osäkerhet.

Korrekt underlag är också avgörande för EU:s insatser – bland annat uppgifter om behov, särskilda sårbarheter, hälsotillstånd, släktband, åldersgrupper och kompetens hos anländande samt deras valda destinationer i EU. Det är särskilt viktigt att medlemsstaterna delar med sig av korrekta, jämförbara och aktuella uppgifter så att solidariteten på alla områden kan fungera effektivt. EU:s nätverk för beredskap och krishantering på migrationsområdet delar redan nu värdefulla data och kommer att fokusera på sådana särskilda frågor som antalet ensamkommande barn, personer med funktionsnedsättning och mottagningskapacitet för familjer. Solidaritetsplattformen och andra viktiga nätverk är redan i drift för att matcha kapacitet med behov och för att arbeta med frågor som att kartlägga var det finns kompetensbrister som de nyanlända kan fylla. Andra sätt att samla in uppgifter om befolkningsförflyttningar kommer också att undersökas.

En del av hjälpen till de nyanlända från Ukraina att finna fotfäste i EU är stöd till att övervinna **kulturella och språkliga hinder**. Det gäller både vuxna och barn. EU kan till

⁷ COM(2020) 758 final (24 november .2020).

⁸ [Information till människor som flyr undan kriget i Ukraina| Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

exempel hjälpa till med stöd till välkomstcentrum, webbplatser med praktisk vägledning som länkar till lokalsamhället och offentliga tjänster, tillägg av verktyg på ukrainska för att hjälpa arbetssökande och utläggning av befintliga webbplatser för e-lärande på ukrainska. Ukrainska har just lagts till som ett av språken i Europeiska kommissionens verktyg e-Translation och är tillgängligt för nationella myndigheter som hjälp i verksamheten⁹. Integrationsfinansiering gör det möjligt att omedelbart ge tillgång till språkinläring i alla åldrar. Kulturtolkar och språktolkar, bl.a. från diasporan och från de anländande själva, kan också bidra till den interkulturella integrationen.

En del av assimilationen i normalt liv för dem som anländer från Ukraina är **tillgång till bankkonton** i EU, så att de kan få socialt stöd och lön eller utföra betalningar. De som har tillfälligt skydd har rätt till ett grundläggande bankkonto¹⁰. Kommissionen har kontakt med banksektorn för att säkerställa genomförandet, och detta kommer att ingå i informationskampanjerna. I vägledningen för direktivet om tillfälligt skydd rekommenderas också att medlemsstaterna gör det lättare att öppna bankkonton redan innan uppehållstillståndet utfärdas.

EU har för avsikt att inte bara välkomna dem som flyr från krig utan också att garantera deras **säkerhet** i EU. En överväldigande majoritet av dem som har kunnat ta sig till EU är kvinnor, barn och äldre, och omkring hälften av dem är barn. Det är viktigt att ingen utsätts för nya faror i den nya situationen. Ideella organisationer och andra som arbetar i gränsregionerna har framhållit risken för att människor kan falla offer för falska erbjudanden om boende eller transport och hamna i händerna på människohandlare. Barn, ensamkommande minderåriga och föräldralösa barn löper särskilt hög risk, och registrering vid den första inresan är avgörande för att säkerställa barnets bästa i alla skeden. Alla barn bör kunna spåras från det ögonblick de lämnar Ukraina till dess att de ankommer i destinationslandet. Europol rapporterar att människohandlare riktar in sig på ensamkommande barn vid gränsen, och varskodde medlemsstaterna om att rapportera alla misstänkta fall. Nationella lagar och rutiner om prövning och övervakning av fosterfamiljer och andra värdar måste följas fullständigt, i enlighet med barnets bästa. Nätverket av nationella rapportörer om människohandel är inkopplat för att stödja effektiv registrering av enheter och personer som tillhandahåller logi och transport. Kvinnor och flickor som flyr undan väpnade konflikter löper särskilda risker, och riktade åtgärder behövs för att skydda dem¹¹.

Fullständig respekt för de grundläggande rättigheterna måste vara en hörnsten i EU:s insatser, oavsett de anländandes nationalitet eller etniska tillhörighet. I alla EU-åtgärder ska särskild uppmärksamhet ägnas åt icke-diskriminering och den särskilda sårbarheten hos vissa grupper som löper större risk för diskriminering, däribland **romer och andra minoriteter**, och ukrainska **hbtqi-personer**, från den första ankomsten till mottagande och integration.

2. SÄRSKILT SKYDD AV BARN

Då barn utgör hälften av dem som har lämnat Ukraina på grund av Rysslands invasion är EU fast beslutet att prioritera att dessa barn tas väl om hand. Detta kommer att kräva särskilda insatser – redan från den första identifieringen och registreringen. Alla offentliga tjänster,

⁹ Maskinöversättning för offentliga förvaltningar – e-translation (europa.eu)

¹⁰Se direktiv 2014/92/EU om betalkonton.

¹¹ Se kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer, COM(2022) 105 (8 mars 2022).

liksom det civila samhället, måste rusta sig för att reagera så att barnens rättigheter och intressen skyddas. EU-finansiering finns tillgänglig till stöd för social inkludering, fosterhemsplacering, psykosocial rådgivning och utbildning.

Alla barn som flyr från Ukraina har drabbats av krigets fasor och konsekvenser. Barn måste **garanteras snabb tillgång till sina rättigheter**, utan diskriminering, inbegripet nödvändigt psykosocialt stöd, hälso- och sjukvård samt utbildning (se nedan)¹². Barn bör få åldersanpassad information om sin situation av personal som utbildats för att arbeta med barnskydd. Särskild uppmärksamhet och särskilt stöd krävs för barn som är föräldralösa, ensamkommande eller skilda från sina familjer, och alldeles särskilt för personer med särskilda behov eller funktionsnedsättningar.

Medlemsstaternas nationella myndigheter för barn och barnavårdsmyndigheter har en nyckelroll när det gäller att säkerställa lämpligt stöd till och skydd av alla barn från Ukraina. Ungdomsorganisationer och ungdomsledare kan också spela en viktig roll för att ge praktisk hjälp och psykologiskt stöd till barn från Ukraina¹³. Kultur- och idrottsverksamhet kan också vara viktigt för att hantera psykologiska trauman och främja integration. Samordnad, tydlig ansvarsfördelning och kontaktpunkter är särskilt viktiga.

EU:s strategi för barnets rättigheter utgör en övergripande ram för åtgärder för att garantera att barns behov beaktas fullt ut. Inom ramen för den europeiska barngarantin¹⁴ har nu **nationella samordnare** utsetts, och den här månaden har nationella handlingsplaner lagts fram, med särskild tonvikt på barn med migrantbakgrund redan före den ryska invasionen av Ukraina. De får nu särskilt stor betydelse för att stimulera och samordna insatserna på nationell, regional och lokal nivå och utbyta bästa praxis på EU-nivå. Dessutom kommer ett EU-nätverk för barns rättigheter, som sammanför nationella företrädare, internationella organisationer, ideella organisationer, ombudsmän och barnen själva, att starta den 31 mars.

Problemet att hantera det stora antalet anländande får inte hindra att alla **ensamkommande barn** registreras. De bör få fullständigt och tryggt stöd och en företrädare för barnavårdsmyndigheterna bör vara närvarande så snabbt som möjligt. När det gäller barn som skilts från sina föräldrar (de som anländer med andra vuxna än deras vanliga vårdnadshavare) bör de nationella myndigheterna kontrollera handlingarna för att bekräfta barnets identitet och föräldrarnas samtycke. Program för spårning av familjer bör syfta till att återförening ensamkommande barn med familjemedlemmar i andra delar av EU. Detta kan ta tid och kräver extra försiktighet när man utformar långsiktiga lösningar för dessa barn. Kommissionen kommer att samarbeta med internationella organisationer och medlemsstaterna för att återförening familjer som splittrats av kriget.

Med tanke på deras utsatthet och särskilda behov måste **barn från institutioner** i Ukraina, t.ex. barnhem och andra inrättningar, särskilt barn med funktionsnedsättningar, omedelbart hänvisas till barnavårdsmyndigheter. Barnets bästa innebär ofta tillfällig fosterhemsplacering eller annan samhällsbaserad vård, med nödvändiga skyddsåtgärder.

¹² Meddelande om operativa riktlinjer för genomförandet av rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382, C(2022) 1806, (21 mars 2022).

¹³ Berörda parter och de nationella samordnarna för Europaåret för ungdomar uppmanas också att lägga om verksamheten på nationell nivå för att mobilisera ungdomar så att de kan erbjuda stöd och visa solidaritet.

¹⁴ COM(2021) 142, 24 mars 2021. Se även kommissionens meddelande *Att skydda migrerande barn*, COM(2017) 211, 12.4.2017. I enlighet med den europeiska barngarantin ser medlemsstaterna till att det finns tillgång till kostnadsfri förskoleverksamhet och barnomsorg, utbildning, kostnadsfri vård, sund kost och adekvat boende för behövande barn. Barn med migrantbakgrund är en av de viktigaste målgrupperna.

Medlemsstaterna uppmanas att vara särskilt vaksamma på **barn som riskerar** att utsättas för människohandel eller bortförande. Information om den EU-omfattande hjälplinjen för barn 116000 för försvunna barn bör få vid spridning. Uppgraderingen av Schengens informationssystem, som ska tas i drift under de kommande månaderna, ger möjlighet att föra in registreringar inte bara om barn som försvunnit utan även förebyggande registreringar. Detta bör användas fullt ut.

Utöver allmänna riktlinjer om överföring av personer som beviljats tillfälligt skydd håller kommissionen på att utarbeta särskilda **standardrutiner om överföring av ensamkommande barn**. De utarbetas i samarbete med medlemsstaterna och EU:s och FN:s organ så att barnens bästa kommer i första hand. De kommer att delas med alla berörda myndigheter så att en ram finns på plats och alla fall med ensamkommande barn och barn som skilts från sina föräldrar, oavsett hur brådskande de är, hanteras med nödvändiga skyddsåtgärder. Solidaritetsplattformen ska prioritera säkra överföringar av ensamkommande barn (se nedan).

3. TILLGÅNG TILL UTBILDNING

Med en så stor andel barn bland dem som flyr från Ukraina står utbildningssystemen inför en **enorm logistisk utmaning och även ett stort socialt ansvar**. Barnens snabba återgång till förskola eller skola blir en viktig faktor för återgången till stabilitet och bidrar till att lindra psykisk stress. En överväldigande majoritet kan förväntas komma från separerade familjer, med många ensamkommande. Skolor, yrkesutbildningar och förskolor kan hjälpa till att sätta barn och ungdomar på flykt i kontakt med socialtjänsten och hälso- och sjukvården, bl.a. för psykosocialt stöd, och skapa en känsla av gemenskap.. Antalet skolpliktiga barn är miljontals, vilket kräver en betydande förstärkning vad gäller infrastruktur och personal. Detta kommer att kräva ett Team Europe-upplägg där EU-medel stöder medlemsstaterna på nationell och lokal nivå och utnyttjar befintligt stöd.

Antalet barn blir sannolikt större i vissa regioner än i andra. Till att börja med kommer de främst att befinna sig i länder som gränsar till Ukraina varför dessa medlemsstater behöver omedelbar hjälp, men snart kan kanske andra EU-länder komma att ta emot större grupper av barn och behöva särskilt stöd. Den **omedelbara prioriteringen** är att erbjuda dessa barn en plats där de känner sig trygga och kan få tillgång till utbildning, följt av åtgärder mot språkbarriärer och psykologiska trauman. Olika lokala förhållanden kräver olika kombinationer av direkt integration i det lokala utbildningssystemet och tillfälliga klasser för nyanlända för förberedelser inför övergången till det vanliga utbildningssystemet. Det är viktigt att ta kontakt med familjerna när de anländer och förse föräldrar och vårdnadshavare med all nödvändig information¹⁵. Många barn kommer att ha varit utan formell skolgång ett tag och torde behöva särskild hjälp för att komma ikapp. Andra kommer att ha särskilda behov. Nav för icke-formell utbildning kan spela en viktig roll för barn i denna situation. Tillgång till fritidsaktiviteter som idrott och kultur är också viktigt, tillsammans med psykosocial omsorg och språkundervisning. Ytterligare stöd, t.ex. rekrytering av ukrainsktalande lärare, kan bidra till integrationen och övervinna språkbarriärer.

¹⁵ Plattformen för e-lärande EU Academy tillhandahåller utbildningsstöd bl.a. för integration av flyktingbarn, deras vuxna familjemedlemmar och vårdnadshavare. Den kan också hysa mediekkanaler för utbildning (t.ex. poddar och direktsända och inspelade videosamtal).

Medlemsstaterna undersöker vilken flexibilitet som behövs och hur de snabbt kan anpassa de **rättsliga och administrativa reglerna** för att säkerställa tillgång till skolsystemen och få fram fler lärare – bland annat genom att erkänna utbildningsbevis som förvärvats i Ukraina. Här ingår även att undersöka eventuella ekonomiska hinder för utbildning. Arbetet måste också inledas nu för att förbereda en smidig start för nästa termin, bl.a. i form av kapacitet, förberedelser av lärare, lösningar på specifika gruppers behov samt åtgärder för språkutbildnings- och översättningsbehov. Dessa faktorer kommer att vara avgörande för en inkluderande skolmiljö. EU:s **sammanhållningspolitiska medel** kan bidra till att finansiera ett brett spektrum av verksamheter för att stödja integration i utbildningen. Det inbegriper språkkurser. Erasmus+ kan hjälpa personal att arbeta tillfälligt där det finns många fördrivna personer, och kommissionen kommer att stödja insatserna för att hitta lämplig personal och kompetens genom de nationella programkontoren för Erasmus+¹⁶. De institutioner som redan deltar i samarbetsprojekt inom Erasmus+ kan anpassa dem till nya behov i nära samarbete med de sammanhållningspolitiska fonderna. Kommissionen avser att sammanföra medlemsstaterna för att främja erfarenhetsutbyte och kartläggning av vad som behövs för att flyktingbarnen ska kunna fortsätta sin utbildning. Den ska stödja medlemsstaterna genom att samla kompetens i hela Europa för effektiv integrering av fördrivna barn i de nationella utbildningssystemen, bl.a. genom klasser för nyanlända, digital utbildning och högre utbildning. Kommissionen kommer att organisera ömsesidigt lärande och samla in politisk vägledning om integrering av barn och ungdomar i skolgång, vidareutbildning och högskolestudier.

Även om det kommer att prioriteras att hjälpa barn att lära sig värdlandets språk och komma in i den vanliga skolgången, kommer de också att behöva fortsätta att bygga färdigheten i modersmålet, och åtminstone under en övergångsperiod kommer det att krävas **läromedel** på ukrainska. EU:s publikationsbyrå är i samarbete med de ukrainska myndigheterna redo att trycka skolböcker på ukrainska för elever som för närvarande befinner sig i EU. Läromedel och språkkurser som kommissionen kan få rättigheter till kan också publiceras elektroniskt på **School Education Gateway**, en offentlig plattform som tillhandahåller gratis information och yrkesutvecklingsmaterial till lärare och andra utbildningsaktörer. Plattformen kommer att fungera som en samlad kontaktpunkt för utbildningsmaterial från Ukraina och medlemsstaternas material på ukrainska. Ett annat initiativ går ut på samarbete med **EU-baserade leverantörer av utbildningsteknik**, baserat på arbete av Ukrainas regering, medlemsstaterna och andra erkända källor, för att tillhandahålla digitalt utbildningsmaterial på skalbara lokala plattformar. Det förutsätter att det finns utrustning för att barnen ska kunna använda digital utbildning: donationer av oanvända, renoverade och nya enheter från medborgare, företag och offentliga institutioner skulle kunna organiseras i detta syfte. Telecentrer, lokala nav där människor kan förbättra sina digitala färdigheter, kan också bidra genom att ge tillgång till utbildning och lärande på nätet.

Det är mycket viktigt att ta vara på förmågan hos nyanlända ukrainska lärare i EU. **E-twinning** kan hjälpa till genom grupper som skapats i plattformens säkra utrymme för att stödja lärare som behöver integrera nyanlända och ta upp kriget i klassrummet. Förutom de ukrainska lärare som redan deltar i e-twinning kan alla lärare som lämnat landet och knutit kontakt med en skola delta.

Utöver stöd till grundskole- och gymnasieutbildning undersöker **högskolorna** redan nu hur de kan ta emot och integrera studerande och akademisk personal från Ukraina på campus. Det

¹⁶ Vuxenutbildningsplattformen [EPALE](#) (Electronic Platform for Adult Learning in Europe) kan också utnyttjas.

behövs flexibilitet för att underlätta tillgången till kurser och erbjuda möjligheter för studenter med tillfälligt skydd som behöver fortsätta sin utbildning. Det förutsätter att man snabbt bestämmer hur man ska erkänna och räkna högskolepoäng och kvalifikationer från Ukraina¹⁷. Flexibiliteten i finansieringsprogrammet **Erasmus+** och samverkan med de sammanhållningspolitiska fonderna kommer att utnyttjas för att stödja utbildning av flyende studerande och integrering av flyende personal vid högskolor. Erasmus+ kommer också att främja ömsesidigt lärande mellan medlemsstaterna för högskolor och personal.

4. TILLGÅNG TILL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Många som flyr undan kriget mot Ukraina anländer till EU i ett sårbart hälsotillstånd. Många har fått utstå allvarliga umbäranden under resan och kan till och med vara sårade. Vissa har befintliga hälsoproblem som behöver ständig behandling, eller är kanske gravida. Många kan uppleva att deras psykiska hälsa äventyras av den senaste tidens erfarenheter. Barn har särskilda behov, varför psykosocial omsorg, kost och tillgodoseende av särskilda behov och funktionsnedsättningar bör prioriteras särskilt.

I direktivet om tillfälligt skydd framhålls att de som omfattas av direktivet har rätt till social och medicinsk vård, inbegripet psykisk hälso- och sjukvård. Kommissionen rekommenderar att medlemsstaterna ger bred tillgång till sjukförmåner och ansluter dem till det offentliga hälso- och sjukvårdssystemet i mottagarlandet. Detta kräver också tydlig information för anländande om rutinerna och villkoren för att få tillgång till vård. Vissa befintliga EU-initiativ för integrering har redan nu ett starkt hälsoinslag¹⁸. Samtidigt kommer kommissionen att undersöka hur kvalifikationer hos den ukrainska hälso- och sjukvårdspersonalen, inklusive personal inom psykiatri, kan erkännas så att de kan bidra till att täcka de nya behoven.

Prioriterat i närtid är att behandla dem som har akut behov av specialiserad sjukhusvård och omsorg, oavsett om det är fråga om akutvård eller behandling av kroniska sjukdomar. Kommissionen har inrättat en **solidaritetsmekanism**¹⁹ **för medicinska överföringar inom EU** från de medlemsstater som gränsar till Ukraina, där vården utsätts under särskilt starkt tryck. Hittills har redan 10 000 platser ställts till förfogande, däribland platser för cancer- och brännskadepatienter, men även pediatrika avdelningar och sängar för nyfödda och deras mödrar. Vacciner, läkemedel och medicinsk utrustning, däribland ambulanser, har skickats till medlemsstater som är utsatta för påfrestningar.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att fullt ut utnyttja de nya standardrutinerna för medicinska överföringar med hjälp av **systemet för tidig varning** i mekanismen. De låter medlemsstaterna begära stöd för effektiv och säker överföring av patientjournaler och beskriver vad som behöver uppmärksammas, t.ex. sjukdom, behandlingsbehov och familjesituation. Medicinska förnödenheter är en viktig del av arbetet inom **EU:s civilskyddsmekanism** för att stödja medlemsstaterna. Medan den mottagande medlemsstaten står för kostnaderna för behandling och vård av inkommande patienter kan medicinsk evakuering och leveranser av medicinska förnödenheter stödjas och samfinansieras av civilskyddsmekanismen. Detta har hjälpt medlemsländerna att donera läkemedel, rutinmässiga vaccinationer och utrustning för att hjälpa till med akuta medicinska behov. För att bidra till att påskynda medicinska överföringar av patienter kommer kommissionen i

¹⁷ Detta kommer att stödjas av nätverket av nationella informationscentrum för akademiskt erkännande.

¹⁸ T.ex. partnerskapet för inkludering i Agendan för städer.

¹⁹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news/ukraine-commission-sets-european-solidarity-mechanism-intra-eu-medical-transfers-refugees-and-2022-03-08_en

samarbete med medlemsstaterna och Världshälsoorganisationens Europaavdelning att stödja inrättandet av **triagenav** i de mest utsatta medlemsstaterna för patienter direkt vid gränsen för att ställa en första diagnos, avgöra hur akut det är och identifiera sjukhus för remisser. Civilskyddsmekanismen kan också hjälpa medlemsstaterna att stationera medicinsk personal på fältet.

Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) övervakar kontinuerligt hälsosituationen, bl.a. risken för infektionssjukdomar på grund av det humanitära läget. Centrumet ger praktisk vägledning på folkhälsoområdet och stöd på fältet till länder med stor flyktingtillströmning. Detta förutsätter att medlemsstaterna inför starka övervakningssystem²⁰ och begär nödvändigt stöd på fältet för att bidra till att hantera sjukdomsutbrott och höja vaccinationsgraden. ECDC har också utfärdat **riktlinjer om förebyggande och kontroll av infektionssjukdomar**²¹ för att öka medvetenheten hos lokala vårdgivare om behovet att ge bättre tillgång till tjänster och till psykiskt och psykosocialt hälsostöd och hålla vaccineringsprogrammen avbrottsfria.

Vaccinationsgraden i Ukraina är låg jämfört med EU, särskilt för tuberkulos, polio, mässling och covid-19. Standardvaccineringarna av barn bör prioriteras, och särskilda vaccinationskampanjer kan hjälpa den nationella hälso- och sjukvårdspersonalen att genomföra dem. I det här skedet bor många människor på mottagningsanläggningar eller i andra gemensamma boenden och kan vara särskilt utsatta för infektionsrisk. Kommissionens myndighet för beredskap och insatser vid hälsokriser stöder tillgången på vaccin, med tanke på att vaccinationer av barn kräver flera doser över flera månader för fullt skydd. Avgörande för vaccinering är att vacciner ska vara lättillgängliga för alla som anländer från Ukraina, något som förutsätter god kommunikation och planering i alla områden där de nyanlända bor mer permanent. Situationen kommer att öka EU:s totala behov av läkemedel, och EU och medlemsländerna kommer att samarbeta för att övervaka och åtgärda försörjningsproblemen. Detta kan även omfatta inköp av mer vacciner och läkemedel om medlemsstaterna uttrycker ett sådant behov.

Enkel, snabb och kostnadsfri tillgång till **covid-19-vaccinering** för dem som ännu inte är färdiga med den första vaccinomgången eller sin påfyllningsdos är avgörande. Det är särskilt viktigt att garantera säkerheten för de mest utsatta. Lagren av covid-19-vacciner i EU är tillräckliga för att täcka behoven hos dem som anländer från Ukraina. Kommissionen rekommenderar medlemsstaterna att tillhandahålla kostnadsfria covid-19-tester under ankomstprocessen.

Kommissionen kommer att stärka de riktade insatserna för **psykisk hälsa** och **traumastöd** till dem som flyr undan kriget, i samarbete med ideella organisationer och det civila samhället. Här ingår bidrag till ökning av kapaciteten på fältet för att tillhandahålla stöd vid psykiska hälsokriser och ett nytt nätverk av ukrainsktalande personal inom psykisk hälsa i EU²². Ett initiativ inom ramen för programmet EU4Health ska samla in och genomföra bästa praxis för psykisk hälsa och psykiskt välbefinnande, med särskild uppmärksamhet på de trauman de har genomlidit.

²⁰ Detta kan också gälla miljöövervakning av avloppsvatten för att identifiera förekomst av virus.

²¹ [Operational public health considerations for the prevention and control of infectious diseases in the context of Russia's aggression towards Ukraine \(endast på engelska\) \(europa.eu\)](#)

²² Kommissionen kommer också att arbeta med pilotprojektet om minimitjänstepaketet för psykisk hälsa och psykosociala frågor som utvecklats av WHO, Unicef och andra FN-organ.

EU:s folkhälsoplattform²³ har nu ett särskilt nätverk för informationsutbyte och samordning av nya initiativ i folkhälsofrågor.

5. TILLTRÄDE TILL SYSSELSÄTTNING

Rätten att få **tillträde till arbetsmarknaden** är en viktig aspekt av rättigheterna för dem som får tillfälligt skydd i EU. För att undvika eventuella spänningar måste man ordentligt förklara och kommunicera att alla tjänar påtagligt på att de som flyr undan kriget i Ukraina deltar på arbetsmarknaden. Att få ett jobb tidigt kan ha stor inverkan på de nyanländas liv och låta dem bli ekonomiskt oberoende och integreras i lokalsamhället, samtidigt som den ekonomiska belastningen på de mottagande samhällena minskar. Vikten av att ge tillträde till arbetsmarknaden framhölls i en gemensam förklaring från socialministrarna i Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovakien, några av de länder som tar emot flest nyanlända. I förklaringen²⁴ betonar de också behovet av EU-stöd.

Enligt direktivet om tillfälligt skydd bör personer med tillfälligt skydd kunna bedriva **verksamhet som anställda eller egenföretagare** och kunna ta del av **yrkesutbildning**. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att snarast vidta nationella åtgärder för att genomföra dessa bestämmelser, i nära samarbete med arbetsmarknadens parter. Det är viktigt att informera de berörda personerna om deras rättigheter, så att de som anländer kan börja arbeta så snart som möjligt.

De bör också kunna lita på att det råder **likabehandling** i fråga om lön och andra arbetsvillkor. Kommissionen rekommenderar att medlemsstaterna tolkar de rättigheter som direktivet om tillfälligt skydd ger för tillträde till arbetsmarknaden så brett som möjligt och tillämpar undantag från den fria rörligheten på den inre marknaden endast i vederbörligen motiverade fall. För dem som åtnjuter tillfälligt EU-skydd är tillträde till arbetsmarknaden i EU en rättighet. Kommissionen ser också gärna att tillträdet beviljas personer som åtnjuter skydd enligt nationell lagstiftning. Det skulle underlätta ekonomiskt oberoende och en smidigare integrering av alla som åtnjuter någon form av skydd i EU.

Att hjälpa nyanlända att skaffa sig den kompetens som krävs för att komma in på EU:s arbetsmarknad är viktigt för EU:s sammanhållningspolitiska finansiering och det nya programmet Care (sammanhållningsinsatser för flyktingar i Europa) samt Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Detta kan omfatta **hjälp med att förbereda sig på jobb** eller egenföretagande genom språkkurser, rådgivning, grundutbildning eller företagsstöd, där medlemsstaterna har flexibilitet att skräddarsy stödet efter sina behov. Språkkunskaper och grundläggande digital kompetens kan också byggas upp med hjälp av nätverk inom kompetenspakten för att knyta samman regionala och lokala myndigheter, utbildningsorganisationer och ideella organisationer som hjälper människor som flytt från Ukraina. Kommissionen har lagt till ukrainska i **EU:s kompetensprofilverktyg** för tredjelandsmedborgare för att hjälpa ukrainska arbetssökande och ukrainare som vill fortsätta studera.

Med tanke på att många av dem som flyr undan kriget mot Ukraina är kvinnor, som i praktiken är ensamstående föräldrar i EU, är **tillgång till barnomsorg** och förskoleplatser

²³ Ett särskilt nätverk för stöd till Ukraina, de angränsande EU-länderna och Moldavien finns nu på plats.

²⁴ <https://www.lm.gov.lv/en/article/joint-statement-ministers-social-affairs-czech-republic-baltic-states-poland-romania-and-slovakia>

avgörande för att de ska kunna delta på arbetsmarknaden. Medel från Care kan stödja både tjänster och infrastruktur på det här området.

Arbetsgivare och utbildningsinstitutioner måste förstå vilka färdigheter de som kommer från Ukraina har. Kommissionen håller på att utarbeta nya riktlinjer för att underlätta **erkännande av yrkeskvalifikationer** från Ukraina, och arbetet kommer att fortsätta tillsammans med Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen för att jämföra den europeiska referensramen för kvalifikationer med Ukrainas nationella referensram för kvalifikationer. Dessutom undersöker kommissionen potentialen hos europeiska digitala meriter för lärande när det gäller att utfärda nya examensbevis i digitalt format för dem som inte har de nödvändiga handlingarna, eftersom de flytt undan kriget. Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen håller på att inrätta en resurswebbplats för att hjälpa både ukrainare som söker hjälp med att få sina kvalifikationer erkända och andra som behöver hjälp med att tolka dem.

En rättigheter som direktivet om tillfälligt skydd ger är rätt till utbildningsmöjligheter för vuxna och till yrkesutbildning. Stöd till dem som anländer från Ukraina för omskolning kan också bidra till att tillgodose behov och **kompetensbrister** på EU:s arbetsmarknad. Europeiska arbetsmyndigheten har utpekat²⁵ 28 yrken, som står för 14 % av arbetstillfällena i EU, där det råder brist. Cedefop, EU:s byrå för yrkesutbildning, analyserar miljontals lediga platser i hela Europa för att undersöka vilken kompetens som behövs var. De offentliga arbetsförmedlingarna kommer att spela en viktig roll för den aktiva arbetsmarknadspolitiken så att de nyanländas kompetens kan tas till vara, och de ska också matcha tillgång mot efterfrågan på arbetsmarknaden. Kommissionen har bett alla offentliga arbetsförmedlingar att samla in information om befintliga åtgärder och kommer att följa upp med särskild vägledning om integration av ukrainska arbetstagare på arbetsmarknaden, även på landsbygden. Ett särskilt stödsystem – som i den första fasen bygger på befintliga verktyg i Erasmus för unga företagare – kan också stödja ukrainska uppstarts företag. Nätverket Enterprise Europe kan ge stöd till nya företagare som startar företag.

Parallellt med detta kommer kommissionen att lansera ett pilotinitiativ inom **EU:s talangreserv** för att kartlägga vilken kompetens de nyanlända från Ukraina har och hjälpa dem att få kontakt med arbetsförmedlingar och hitta lediga platser och arbetsgivare. Detta webbaserade verktyg ska göra det möjligt för arbetssökande att presentera sina färdigheter och sin tillgänglighet att arbeta. Pilotprojektet ska ta hänsyn till pågående framgångsrika initiativ i medlemsstater som Portugal och Rumänien. Det ska utvecklas i samarbete med medlemsstaterna och nå ut arbetsmarknadens parter och alla andra berörda intressenter, och det ska vara i drift till sommaren. Plattformen kan tillhandahålla särskild hjälp inom prioriterade sektorer, t.ex. att hjälpa till att hitta lärare som kan undervisa barnflyktingar eller leda språkkurser, samt tolkar och vårdpersonal för att stödja nödvändiga tjänster för nyanlända.

Kommissionen kommer att samarbeta med **arbetsmarknadens parter** och hjälpa till att informera den **privata sektorn** om rättigheterna enligt tillfälligt skydd och om de program som inrättats för att matcha jobberbjudanden och kompetensprofiler. Andra viktiga informationsförmedlare är det europeiska integrationsnätverket och det europeiska partnerskapet för integration. Kommissionen kommer att stärka partnerskapet och se till att människor som flyr från Ukraina integreras på arbetsmarknaden. Alla dessa nätverk kan bidra till att utveckla mentorprogram tillsammans med det civila samhället, med utgångspunkt i det befintliga samarbetet med den ukrainska diasporan.

²⁵ Rapport om brist och överskott på arbetskraft från Europeiska arbetsmyndigheten, november 2021.

6. TILLGÅNG TILL BOENDE OCH BOSTÄDER

De som flyr från Ukraina har omedelbart behövt tak över huvudet. Många av de först anländande reste direkt hem till släktingar och vänner. Allt fler människor flyr dock utan tryggheten i att veta vart de är på väg. Direktivet om tillfälligt skydd ger rätt till lämplig logi som tillgodoser de anländande personernas särskilda behov eller möjligheter att få bostad. Detta är också en del av solidaritetsplattformens arbete: logi och bostäder är en avgörande faktor för hur medlemsstaterna kan bidra till att dela på arbetet att ta emot människor.

För att tillgodose de omedelbara behoven hos dem som anländer tillhandahåller tusentals privatpersoner redan boende och stöd, vilket kompletterar medlemsstaternas officiella mottagningskapacitet. Denna frikostighet visar prov på den solidaritet och ödesgemenskap som EU har visat när det gäller att hantera denna unika situation. Ett nytt **initiativ för ”säkra hem”** kommer att stödja européer som ställer sina hem till förfogande genom att bygga vidare på befintliga initiativ av vissa medlemsstater och regionala och lokala aktörer, maximera användningen av befintliga EU-medel för detta ändamål och mobilisera riktad finansiering och nätresurser i takt med att behoven uppstår. Det ska också stödja nya, innovativa partnerskap på lokal och nationell nivå och EU-nivå och dra nytta av erfarenheterna från samhällssponsringsprogram.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden och de sammanhållningspolitiska fonderna kommer att tas i anspråk för att stärka de offentliga mottagningssystemen. De medlemsstater som behöver öka mottagningskapaciteten för att tillhandahålla skydd, förnödenheter och tjänster kan utnyttja reglerna för brådskande offentlig upphandling, vilket också skedde under migrationskrisen 2015–2016.

Medlemsstaterna uppmanas att via solidaritetsplattformen samordna arbetet med att underlätta vidare förflyttningar av personer som flyr undan kriget mot Ukraina genom att upprätta transportförbindelser mellan de huvudsakliga ankomst-, transit- och destinationsorterna. Hänsyn bör då tas till mottagningskapaciteten i medlemsstaterna. Samordningen bör leda till värdigare resor för människor till det valda resmålet, en bättre fördelning av insatserna över hela EU och större förutsägbarhet när det gäller antalet ankomster till destinations- och transitmedlemsstaterna.

Mer permanenta boendelösningar kan dock behövas snabbt och måste tas med i medlemsstaternas mer allmänna bostadspolitik, med beaktande av behoven hos både nyanlända och värdsamhällen där bostadsbeståndet redan är ansträngt. Europeiska regionala utvecklingsfonden bidrar till att tillhandahålla subventionerade bostäder för familjer och enskilda i samhället, och fonden kan täcka både inköp och renovering av bostäder. Dessutom kan grundhyra för boende ingå. Europeiska socialfonden kan stödja samhällsbaserade tjänster och samhällsnära boende, särskilt för personer med särskilda behov, funktionsnedsättningar, barn och äldre.

7. SOLIDARITET I HANDLING

Att det kommer så många människor till EU som flyr undan krig med aldrig tidigare skådad hastighet är en utmaning som unionen som helhet möter, med utgångspunkt i de anmärkningsvärda ansträngningar som inledningsvis gjorts i Polen, Rumänien, Ungern och Slovakien. Myndigheter, civilsamhälle och privatpersoner visar ett enormt engagemang för att hjälpa behövande.

EU kommer att se till att medlemsstaterna får det stöd de behöver. Kommissionen har genom Centrumet för samordning av katastrofberedskap arbetat dygnet runt för att mobilisera stöd, och EU-organen intensifierar sina insatser i enlighet med medlemsstaternas önskemål. Frontex har för närvarande över 250 tjänstemän i insats, och antalet kommer att fortsätta att öka. EU:s asylbyrå svarar på medlemsstaternas önskemål om stöd, och Europol ökar sitt engagemang.

Solidaritetsplattformen, som sammanför medlemsstaterna, kommissionen och EU:s organ, samlar in och undersöker behov som medlemsstaterna utpekat, och samordnar den operativa uppföljningen. Tack vare regelbundet informationsutbyte ger plattformen en helhetsbild av medlemsstaternas mottagningskapacitet. Den ska matcha utbudet hos dem som kan hjälpa dem som behöver hjälp, och ska bidra till att organisera förflyttningar från de mest ansträngda medlemsstaterna till dem med lämplig mottagningskapacitet. Den ska ha ett nära samarbete med rådets integrerade politiska krishantering och EU:s nätverk för beredskap och krishantering på migrationsområdet för att kartlägga behov, resurser och åtgärder. Särskild uppmärksamhet ägnas åt behoven hos de mest utsatta, särskilt barnen.

Den **privata sektorn** drar också sitt strå till stacken. Kommissionen undersöker hur donationer in natura från privata företag kan tas med i de gemensamma ansträngningarna. Många **transportföretag** har spontant erbjudit stöd med att transportera flyktingar genom att ordna med humanitära tåg och tillhandahålla gratis biljetter samt genom att transportera humanitärt bistånd till Ukraina. Kommissionen kommer att samråda med privata aktörer för att underlätta och utvidga dessa insatser²⁶. Som en del av riktlinjerna rekommenderar kommissionen att medlemsstaterna inte påför ekonomiska sanktioner på dem som transporterar personer som åtnjuter tillfälligt skydd men inte har några giltiga resehandlingar.

Dessutom är tillströmningen av miljontals människor på flykt undan kriget mot Ukraina inte en fråga enbart för EU. Partner världen över har fördömt Rysslands aggression och kan vilja bidra till att hjälpa dem som har förlorat sina hem och sin försörjning. Solidaritetsplattformen kan bidra genom en **särskild samarbetsplattform för tredjeländer** för att bana väg för personer som fördrivits till följd av konflikten, särskilt länder där det redan finns betydande ukrainska folkgrupper (t.ex. Kanada och Förenade kungariket).

Stödet fortsätter också för **återsändande av tredjelandsmedborgare** som fastnat i kriget i Ukraina, bl.a. genom kontakter med ursprungsländerna. Många tredjeländer har ordnat med hemtransport av sina medborgare, antingen direkt eller med stöd av EU. Frontex har bistått de första humanitära hemflygningarna från Polen till Tadzjikistan och Kirgizistan, och fler humanitära flygningar för frivilligt återvändande är på gång. Kommissionen samarbetar med Internationella organisationen för migration om en facilitet för att hjälpa länder i det östliga partnerskapet, t.ex. Moldavien, att återsända tredjelandsmedborgare på flykt undan kriget.

8. SNABBA OCH FLEXIBLA LÖSNINGAR FÖR ATT FINANSIERA SOLIDARITETEN

Kommissionen har vidtagit omedelbara åtgärder för att bidra till att få fram ekonomiskt stöd till de medlemsstater som tar emot dem som flyr undan kriget mot Ukraina. Detta bygger på det mycket breda spektrum av stöd som redan finns tillgängligt inom ramen för unionens civilskyddsmekanism, sammanhållningspolitiken och fonderna för inrikes frågor. Här ingår

²⁶ Exempel på stödet från transportsektorn är flygbolag, järnvägsbolag, bussbolag och rederier som erbjuder kostnadsfria eller rabatterade biljetter för människor på flykt från Ukraina.

investeringar i infrastruktur, utrustning, tjänster inom utbildning, sysselsättning, boende, hälso- och sjukvård, social omsorg och barnomsorg. En annan källa till bistånd i närtid är Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

Förslaget om **sammanhållningsinsatser för flyktingar i Europa (Care, Cohesion's Action for Refugees in Europe)**²⁷, som Europaparlamentet och rådet torde anta inom kort, underlättar flexibel användning av medel som fortfarande är tillgängliga från programmen för 2014–2020. Care möjliggör särskilt ett mer flexibelt och utbytbart ianspråktagande av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Alla utgifter för dem som flyr undan kriget berättigar retroaktivt till stöd, räknat från och med den ryska invasionen av Ukraina den 24 februari 2022. Detta gör att medlen kan sättas in omedelbart, utan att man behöver vänta på att programmen ska ändras. Den exceptionella medfinansieringssats på 100 % som tillämpats under pandemin förlängs med ett år, vilket lättar på bördan för nationella, regionala och lokala budgetar och frigör medel för att tillgodose operativa behov. Denna flexibilitet torde också bidra till att stödja de många ideella organisationer som nu spelar en så viktig roll för att ta emot nyanlända i medlemsstaterna och erbjuda de grundläggande tjänster de behöver.

Ändringar av **fonderna för inrikes frågor** frigör oanvända medel som tidigare varit avsatta för särskilda ändamål i the Asyl-, migrations- och integrationsfonden 2014–2020, så att medlemsstaterna får flexibilitet att använda de medlen för att tillgodose de nya behoven²⁸.

Dessutom kan anslagen till **React-EU**, särskilt anslagen för 2022 på upp till 10 miljarder euro, tas i anspråk om de överensstämmer med målet att säkerställa återhämtningen efter pandemin. För att stödja medlemsstaterna, särskilt de som ligger närmast EU:s gräns till Ukraina, kommer ytterligare **3,4 miljarder euro** i förfinansiering inom React-EU att tillgängliggöras för att påskynda tillgången till medel.

Avsevärda medel finns också tillgängliga i budgetramen för 2021–2027 från fonderna för både inrikes frågor och för sammanhållningspolitiken. Medlemsstaterna kan inleda stödberättigade projekt redan nu, eftersom utgifterna berättigar till ersättning från och med den 1 januari 2021.

Med den ökade flexibiliteten i användningen av tillgängliga medel från tidigare och nuvarande budgetperioder har medlemsstaterna flera olika finansieringsalternativ för att stödja dem som flyr undan kriget mot Ukraina. Medlemsstaterna och regionerna uppmanas att använda medlen, påskynda programplaneringen för alla fonder och ta med åtgärder till stöd för dem som flyr undan kriget i Ukraina.

För att bistå medlemsstaterna och regionerna i detta arbete håller man på att inrätta en **gemensam kontaktpunkt** för att sammanföra alla relevanta experter från kommissionen och ta kontakt med alla relevanta motparter i medlemsstaterna för att ge heltäckande vägledning och individanpassat stöd om hur man kan optimera användningen av EU-medel. Kontaktpunkten ska tillhandahålla sakkunskap för att besvara medlemsstaternas specifika frågor i realtid. Fältteam skickas också ut till medlemsstaterna för att ge vägledning och stöd på fältet.

Instrumentet för tekniskt stöd ger skräddarsytt stöd för att hjälpa medlemsstaterna att bygga upp institutionell kapacitet och kan också tas i anspråk för att hjälpa medlemsstaterna

²⁷ COM(2022) 109 (8 mars 2022).

²⁸ COM(2022) 112 (8 mars 2022).

att hantera de nya omständigheterna. Kommissionen har inlett en särskild ansökningsomgång²⁹ som svar på medlemsstaternas nya behov i samband med kriget. De kommer att kunna ansöka om tekniskt stöd enligt flaggskeppsinitiativet för integration av migranter för att hjälpa dem att snabbt få tillgång till viktiga tjänster som boende, utbildning, sysselsättning och absorption av EU-medel. Verksamhet inom pågående projekt för integration av migranter och barngarantin kan snabbt anpassas till nya behov på grund av kriget i Ukraina. Sju medlemsstater har redan planer för att förbättra stödet till migranter, bland annat när det gäller sysselsättning och erkännande av kompetens, som kan läggas om för att tillgodose de nya behoven. Dessutom kan medlemsstaterna begära särskilda åtgärder för snabb mobilisering av tekniskt stöd.

9. SLUTSATSER

Att välkomna miljontals människor efter Rysslands aggression mot Ukraina kräver och kommer att fortsätta att kräva ett svar utan motstycke från EU i form av solidaritet, samordning och ömsesidigt stöd. Det här meddelandet visar hur kommissionen tar vara på alla tillgängliga verktyg för samordning, organisation och finansiering för att stödja det arbete som nu pågår i medlemsstaterna.

Kommissionen har dagligen kontakt med medlemsstaterna och de berörda parterna, bl.a. näringsliv, ideella organisationer och civilsamhällets aktörer. Medlemsstaterna behöver snabba svar på hur de ska hantera nya utmaningar och de nya ansvarsområden de fått enligt direktivet om tillfälligt skydd.

EU och medlemsstaterna har de resurser, det kunnande och den expertis som behövs för att bemästra situationen. Vi har de nätverk och processer som krävs samt den beslutsamhet som är en förutsättning för resultat. Detta måste nu sammanföras för att de samordnade åtgärderna ska ge det stöd som behövs i alla medlemsstater. Tillsammans ska vi omsätta européernas goda vilja i praktisk hjälp till de miljontals människor som tvingats lämna sina hem på grund av den ryska aggressionen.

Även om fokus nu ligger på att tillgodose omedelbara behov och behov på medellång sikt, fungerar den nuvarande situationen som ännu en påminnelse om behovet av ett heltäckande system för migrations- och asylhantering.

Kommissionen uppmanar alla institutioner att snabbt överväga det här meddelandet, då mötet i rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 28 mars 2022 innebär ett tillfälle för inrikesministrarna att gå vidare med de relevanta delarna.

²⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1867